

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

13 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

judecători – Nicolae Gordilă și Elena Covalenco,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 22 decembrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013, declarat de avocatul Valeriu Isiumbeli, în numele inculpatului

Gîtlan Eugeniu Ion, născut la 10 aprilie 1978,
originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Grenoble
136/3.

1. *Examinat în prima instanță: 06.04.2012-22.12.2012*
2. *Examinat în instanța de apel: 31.01.2013-24.04.2013*
3. *Examinat în instanța de recurs: 10.09.2013-13.11.2013*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 22 decembrie 2012, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Gîtlan E.I. a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 3 ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa principală i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Natalia Isipciuc, a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului să se expună instanța în procedură civilă.

2. Potrivit sentinței Gîtlan E.I., la 05 ianuarie 2012, în jurul orei 17.10 min., conducînd automobilul de model „Wolksvagen Golf” cu n/î C IB 552, se deplasa în mun. Chișinău, pe str. Alba Iulia din direcția str. Paris spre str. I. Pelivan. În timpul deplasării, ajungînd la trecerea pentru pietoni amplasată la o distanță de 6 metri pînă la intersecția cu str. I. L. Caragiale, n-a manifestat prudență sporită la trafic, prin ce a ignorat cerințele pct. 11 lit. f) a Regulamentului Circulație Rutieră care prevede că: „conducătorul de vehicul, înainte de plecare și în timpul deplasării, este obligat: să cedeze trecerea pietonilor la trecerile pentru pietoni cu circulația nedirijată. În cazul în care înaintea trecerii pentru pietoni s-a oprit sau a redus

viteza vreun vehicul, conducătorii altor vehicule care se deplasează pe benzile alăturate pot continua deplasarea numai asigurându-se că în fața vehiculului menționat nu sînt pietoni" și cerințele pct. 45 (1) și (2) al aceluiași Regulament, care indică că: „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținînd permanent seama de următorii factori; starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, condițiile rutiere, situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului" și ca urmare a tamponat pietonul Isipciuc N.V., care s-a angajat în traversarea carosabilului regulamentar de la dreapta spre stînga relativ deplasării unității de transport la trecerea nedirijată, semnalizată prin indicatoarele rutiere 5.50.1 - 5.50.2 și marcajul rutier 1.14.1 a RCR. În rezultatul accidentului rutier pietonului Isipciuc N.V. i-au fost cauzate vătămări corporale grave.

Acțiunile lui Gîțlan E.I. au fost calificate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod Penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății persoanei.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Valeriu Isiumbeli, în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie numită o pedeapsă mai blîndă, cu aplicarea art. 79 Cod penal, sub formă de amendă, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, invocînd că instanța de judecată nu a apreciat următoarele circumstanțe: inculpatul este caracterizat pozitiv la locul de muncă, unde activează în calitate de șofer, comportamentul lui după săvîrșirea infracțiunii care poate fi considerată circumstanță excepțională, recunoașterea vinei și căința sinceră, repararea benevolă a prejudiciului cauzat, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013, a fost respins apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că starea de fapt reținută în sarcina inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal de către prima instanță și expusă conform prevederilor legii în sentința atacată a fost probată la judecarea cauzei integral și în această privință sentința nu se contestă.

Instanța de apel a considerat, că concluziile instanței de fond cu privire la stabilirea pedepsei inculpatului sub formă de închisoare cu aplicarea art. 90 CP cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, corespund principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale prevăzute de art. 7 Cod Penal, scopului și criteriilor individualizării pedepsei prevăzute de art. 61, 75 Cod Penal.

În opinia instanței de apel nu sunt relevante și urmează a fi respinse ca nefondate motivele apelului cu privire la stabilirea pedepsei sub formă de amendă,

fiindcă prin sentință a fost stabilită pedeapsa minimă prevăzută de sancțiunea legii penale imputate, ținându-se cont și de gravitatea infracțiunii comise, cauzarea prin infracțiune a vătămarilor corporale grave părții vătămate la trecerea pentru pietoni.

Astfel, instanța de apel a stabilit că în circumstanțele date, prima instanță corect a conchis despre raționalitatea aplicării prevederilor art. 90 CP și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

5. Decizia este atacată cu recurs de către avocatul Valeriu Isiumbeli, în numele inculpatului, prin care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate pe caz, cu numirea unei pedepse mai blânde, sub formă de amendă, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, invocând că instanțele de judecată nu au apreciat următoarele circumstanțe: inculpatul este caracterizat pozitiv la locul de muncă, unde activează în calitate de șofer, acesta a recunoscut vina, s-a căit sincer, a reparat benevol prejudiciul cauzat, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, iar comportamentul lui după săvârșirea infracțiunii poate fi considerat circumstanță excepțională.

Deasemenea, recurentul a specificat că, în cazul când instanța de recurs va ajunge la concluzia că recursul declarat este tardiv, atunci se solicită repunerea în termen, motivând prin faptul că apărătorul a fost după hotărele RM și nu a participat la pronunțarea hotărârii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 Cod de procedură penală, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sînt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, apărătorul în numele inculpatului fiind în drept să declare recurs ordinar, atît în latura penală, cît și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 24 aprilie 2013 în prezența inculpatului și a avocatului său, Valeriu Isiumbeli, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 160-162), tot atunci ei au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate – 22 mai 2013, confirmat prin recipisă (f.d. 158).

Din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel rezultă că, la 22 mai 2013 inculpatul, precum și avocatul său, nu au fost prezenți (f.d. 162).

La 01 iulie 2013 avocatul Valeriu Isiumbeli, în numele inculpatului, declară recurs împotriva deciziei instanței de apel (f.d. 177-178).

Prin urmare, față de cele mai sus precizate, invocând doctrina și practica judiciară, Colegiul reține că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. El nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Revenind la cauza penală ce face obiectul recursului, Colegiul constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 24 iunie 2013, depășindu-l cu 6 zile.

În același context Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin hotărârea în cauza Ghirea versus Moldova din 26 iunie 2012 (cererea nr. 15778/05), a constatat că a avut loc violarea articolului 6 § 1 din Convenție, unde s-a menționat că, este incontestabil că perioada de atac începe să curgă atunci când instanța de judecată a informat părțile despre faptul că sentința este motivată. În speță, instanța națională a suspendat termenul de atac în favoarea statului, deoarece procurorul responsabil de caz a fost în concediu. În acest sens Curtea a notat că, reclamantul a fost dezavantajat față de acuzare, care putea extinde termenul legal de prescripție.

Curtea reiterează că principiul egalității armelor – care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil - presupune ca fiecare parte beneficiază de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul, în condițiile care nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.

În continuare, Curtea a constatat că, interpretarea oferită de către instanțele judecătorești naționale prevederilor legale aplicabile în această cauză a avut un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 al Convenției, deoarece interpretarea oferită de către instanțele judecătorești naționale a permis statului, care a fost reprezentat de către procuror, să declare un apel în pofida expirării termenului de prescripție.

Așadar, Colegiul penal, în urma examinării hotărârii menționate și a actelor cauzei, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către avocat a expirat, iar plecarea apărătorului peste hotare nu este motiv de a considera, că recursul este depus în termen, prin urmare recursul ordinar declarat este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE

Inadmisibilitatea recursului ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 22 decembrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013, declarat de avocatul Valeriu Isiumbeli, în numele inculpatului **Gîțlan Eugeniu Ion**, în cauza penală în privința acestuia, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 noiembrie 2013.

Președinte:	(semnătură)	Petru Ursache
Judecători:	(semnătură)	Nicolae Gordilă
	(semnătură)	Elena Covalenco

Copia corespunde originalului

Judecător:

Nicolae Gordilă